

Głównym założeniem projektu jest nie tylko stworzenie atrakcyjnej przestrzeni zielonej ale jednocześnie wyrazistego punktu rozpoznawczego dzielnicy, który będąc lokalnym „landmarkiem” może stać się miejscem spotkań, punktem odniesienia i małą wizytówką całej dzielnicy. Jednocześnie proponowany parklet może być łatwo przeniesiony w inne miejsce nawet o mniejszym rozmiarze.

Celem jest zapewnienie komfortowego miejsca, w którym wygodnie czas spędzać będą mogli wszyscy mieszkańcy nowej pragi, niezależnie od wieku czy pory dnia.

Kontekst

Projekt jest standardową propozycją, która może być powielana lub stanowić punkt odniesienia dla podobnych inwestycji w innych miejscach miasta. Skrzyżowanie ulic Borysa Sawinkowa i Karola Szymanowskiego jest jednak miejscem o charakterze szczególnym i dlatego bezpośredni kontekst dzielnicy nowej pragi miał wpływ na końcową formę projektu.

Praga 2, powstała w latach 1953 -1959 według projektu architektów J. Gieysztor i J. Kumelowskiego jest jednym z bardziej udanych projektów restryktywnego okresu socrealizmu, który wywarł silny wpływ na ukształtowanie urbanistycznej tkanki stolicy.

Dzielnica o powierzchni 50 hektarów rozlokowana wokół centralnego placu imienia generała Józefa Hallera i zaplanowana dla 20 000 mieszkańców do dziś pozostaje atrakcyjnym miejscem zamieszkania dzięki, między innymi, dużej ilości zieleni, przestrzeni między budynkami i dogodnej lokalizacji.

Teren przeznaczony na opracowanie propozycji konkursowej znajduje się niemalże idealnie w centrum całego kompleksu. Chcąc wkomponować się w otoczenie nie tylko lokalnie ale również w kontekście całej dzielnicy proponowany parklet oparty jest o plan koła z jednoznacznie podkreślonym punktem centralnym. W ten sposób projekt nabiera atrakcyjną i nieinwazyjną formę widzianą również z okien okolicznych bloków. Staje się dosłownie i w przenośni centralnym punktem pragi 2.

Projekt

Projekt, którego forma warunkowana jest jego otoczeniem, stawia sobie za cel zapewnienie maksymalnie dużej powierzchni zielonej oferując wystarczającą przestrzeń do rekreacji. Jednocześnie propozycja parkletu nie wywiera wpływu na ruch pieszych poruszających się wzdłuż ulicy Borysa Sawinkowa zachowując dogodny dostęp do kwaciarni na tyłach opracowywanej przestrzeni.

Proponowana mała architektura ma być tylko tłem, ramą dla planowanej zieleni i dlatego bez wyjątku wszystkie nowe elementy wykończone są na biało. Ten neutralny kolor w szarym kontekście pragi staje się jednak spokojnym akcentem podporządkowanym nowej roślinności.

Zielony pas oddzielający centralną przestrzeń funkcjonalną parkletu od ulicy ma szerokość minimum 165 cm i spełnia dodatkowo funkcję bufora. Jego powierzchnia wynosi 45.5 m². Nie jest to jednak jedyny proponowany teren zielony. Centralny okrąg o średnicy trzech metrów jest również całkowicie pokryty zielenią. Otacza go okrągły stół z aluminium o zewnętrznej długości blatu dwanaście i pół metra zapewniający mieszkańcom przestrzeń wokół której mogą się gromadzić. Okrągły stół dzięki swojej formie sprzyja integracji budując wizualną więź pomiędzy

siedzącymi ludźmi dodatkowo łącząc ich ciągłością swojej formy. Zamocowane na stałe krzesła mogą kręcić się wokół osi nogi, która znajduje się na obrzeżu siedzenia zwiększając elastyczność ich użytkowania. Na granicy zieleni i białego kręgu znajduje się mur wykonany z kostek chodnikowych pochodzących z terenu przeznaczonego na zieleni. Jego forma pozwala mieszkańcom na dowolne użytkowanie.

Biała „podstawa” projektu od otoczeni odróżnia się jedynie pokrywającą ją farbą drogową. To proste, szybkie i tanie rozwiązanie zapewnia dogodny dostęp dla wózków inwalidzkich, wózków dziecięcych i rowerów. Jednocześnie jednoznacznie określa przestrzeń wyraźnie oddzielając ją od otoczenia. Brak stojaków na rowery wynika z założenia, że osoba korzystająca z parkletu może po prostu zaparkować rower na jego uboczu skoro i tak ma zamiar tam pozostać. Desygnowana przestrzeń parkingowa mogła by prowadzić do ograniczenia przestrzeni zielonej i elastyczności użytkowania.

Materiały

Projekt przewiduje wprowadzenie tylko jednego nowego materiału: malowane proszkowo na biało aluminium z którego wykonany jest stół i krzesła. Ten wytrzymały materiał poprzez prostotę swojej formy stanowi silny kontrast do otaczającej go nowej zieleni akcentując jej walory. Drugim intensywnie zastosowanym materiałem jest „odzyskana” kostka bauma. Tak jak architektura socrealistyczna stała się symbolem architektury lat 50, tak kostka bauma jest jednoznacznie i niechlubnie kojarzona z latami dziewięćdziesiątymi. Nazywana chorobą polskich chodników, symbolem tandety lub betonowym wrzodem kostka bauma stała się dominującym materiałem zarówno w kontekście budownictwa jednorodzinnego jak również tłem dla wielu budynków publicznych. Na skrzyżowaniu ulic Sawinkowa i Szymanowskiego także nie wydaje się być najtrafniejszym rozwiązaniem. Duża część krytyki wynika jednak nie tyle z właściwości samego materiału co nadmiaru jego stosowania. Sama forma kostki, na przykład w ząbkowanej formie zastaje na opracowywanej przestrzeni może być całkiem atrakcyjna. Proponowany teren zielony o łącznej powierzchni 52.5 m² oznacza usunięcie około 2 000 kostek. Jest to wystarczająca ilość na stworzenie użytkowego muru jednocześnie redukując koszt całego przedsięwzięcia jak również nawiązując do architektonicznej historii miasta. Górna warstwa kostek została uformowana tak aby ich użytkowanie było wygodne i bezpieczne.

Zieleni

Głównym źródłem koloru na warszawskich ulicach są samochody. Do tego dochodzą reklamy lub kolorowe ubrania mieszkańców. Projekt stara się stworzyć bardziej naturalny akcent kolorystyczny widziany zarówno z poziomu ulicy jak i z okien otaczających budynków. Najbardziej zewnętrzny pas zieleni tworzą trawy, które zachwycając swoją formę nawet zimą zapewniają poniekąd ochronę kwiecistemu poszyciu wewnątrz. Proponowane 24 gatunki roślin dobrane są w taki sposób żeby ich okresy kwitnienia nie pokrywały się a zapewniały różne kolory jak najdłużej w ciągu roku. Proponowany projekt zakłada usunięcie gleby do głębokości około 1 metra w celu rozłożenia ziemi urodzajnej. Maksymalna wysokość planowanych nasadzeń nie przekracza 150 cm tak więc widoczność dla ruchu zmotoryzowanego nie jest ograniczona. Planowany układ zielony powinien przypominać łąkę a nie planowany park.

Podsumowanie

Prostota geometryczna projektu sprawia że choć powstał on z myślą o konkretnej działce to może być on przeniesiony w dosłownie każde miejsce o wystarczającej powierzchni. Nie zależnie czy brany pod uwagę jest park, plac, parking czy jakakolwiek inna zurbanizowana przestrzeń. Biały krąg w każdym kontekście stanie się spokojnym, atrakcyjnym akcentem podkreślającym zawartą roślinność. Adaptowanie kostki bauma i minimalny „odcisk” projektu choć nie mogą być przeniesione dosłownie w dowolne miejsce stanowią inspirację ideologiczną definiującą podejście do projektu oparte na wykorzystaniu potencjału zastanych warunków i materiałów, szacunku dla historii miejsca i priorytowego podejścia do roślinności dla której architektura powinna być ramą.